

MERKVRYSZ POLSKI

ORDYNARYNY.

Od Dnia 6. do 13. APRILIS. 1661.

Z Madrydu 12. Februarii, 1661.

Je pomātu Dwor apprehendwie te Traktaty/ ktore miedzy Anglia a Portugalia zachodza o Matzenstwo/ choć do konca nie wierzy zeby miaty przyść do skutku. Do rzecz pewna ze wsytka nadzieia v nieprzyiacioł iest w posittkach Angielskich potożona.

Kontraktował Skarb rozne intraty Koronne/ takim sposobem/ że ten ktory teraz da na przykład 30. taler : moze w krotkim czasie sto talerow zbierać. Rachuia iednak że wnieść moze teraz do skarbu ze dwa miliony talerow gotowizny na poparcie woyny. Powrocił Krol z Pardo, a wyiechal znowu ze wsytkim dwórem do Būonretiro, gdzie bawic sie ma aż do Postu. Wyšty przed wyiazdem Uniwersaty do woyska/ zeby sis rusyli ku granicom Portugalskim/ ztamtey strony Gáliciey y Estremaduri.

Z Lisbony 15. Februarii, 1661.

Ztác dano do Dworu/ że woysko nieprzyiacielskie iest w ciągnieniu ku Gáliciey. Wyšedt przeto zaraz ordynans

do Comesa de Schomberg, aby on też woyską naszą tu Castili-
ey obrocił ad diuersionem virium nieprzyjacielskich.

Z Stokolmu 27. Februarii, 1661.

CW dzień większą dyspozycją do pokoju z Moskwa/ a choć
wielkie preparatoria się czynią na wojnę/ celując te gdzie in-
dziej nie ad Septentrionem, a co ma być/ w Protce będzie/ bo
bez wojny subsistere nie możemy.

Deliberat Dwor około Poselstw do Francuyey/ do Angliuy/
do Holanduy/ lecz do Cesarza y do dworu Brandeburskiego
sa już Postowie obrani. Posel do Polski dawno wyjechał/ ale
ten nie co będzie się bawił w Staney około spraw pozosta-
łych Dunstich.

Z Kopenhagen 7. Martii, 1661.

SPrawy zachodzące z Książciem Holstynskym blisko sa Kom-
plánaciy; największą Controuersia zostawa strony Insu-
ty Femeren. ale y tá będzie pretko vspokoiona/ bo dyspositia
jest wielka zobu stron do przyiaźni.

Náznáczoni sa od Krola Komissarze do spraw pozos-
tatych ze Szwedami względem Insuty de Bornholm, ktorzy
do Malmoe ziechac się mają ze Szwedzkiemi Kommissarzami.

Zgromádenie Woysk około Breme jest nam poniekad
suspectum; zwłaszcza że in dies mogą roznie oriri między ná-
mi a Szwedami nie z iedney okazyey/ a osobliwie ratione Co-
mitatus Oldenburgensis, ktore Krolowi przypada po śmier-
ci starego Comesa, ktory ad praesens jest in possessione:
a potomka zadnego nie ma; około ktorego Comitatum ozy-
waia się też Szwedowie z pretensia,

Z Páryzà 10. Mártii 1661.

K Ardynał Mazáryni ze wtorku ná środe rostat sie z tym światem. Prima Martii omnem spem deposuerat wylezeć sie z tey choroby. Die 2. & 3. przywiódł Traktáty z Kiazecié Lotharingskim do ostatniey Konkluzyey (in suspensio tantisper te Traktaty zostáły były z przyczyny samego Kiazeciá/ spodziewáiaczy sie conditionem suam cunctatione meliorare) y podpisał sie ná nich. Die 4. & 5. wielkie y kosztowne wspominki rozdzielit miedzy roznemi: Krolowi dárowat 18. Dyamentow scacowaných ná Milion: Krolowey wielki á cudny bardzo Rubin: Kiazeciú de Andziu 20. wielkich Szmaragdow; y innym inſze kosztowne rzeczy. Die 6. pozegnał wſytkich/ y waledykowawſzy sprawom wſelákim tak publicznym iáko prywatnym/ od tych czas o żadney niechciáł wiedzieć. Die. 7. Benedictionem Apostolicam wziął od Legatá Papieſkieg. Dnia 8. y cáła noc tráwił z Káptánem swoim ná modlitwach y duchownych rozmyſlaniách/ á názáintrz máto co przede dniem miedzy wtora á trzecia przestál konáć. Po skonániu iego postanowit Krol nowe Consilium Status, y deklárował ze trzy Konſiliarze tylko w nim beda mieli mieysce/ to iest/ Focquet, Tellier, y Lionne. Bylá potym Káda tájemna/ á pierwsza teyze rády Konkluzya bylá/ wypráwić Posta do Niemiec ad Principes ad Rhenum foederatos, w pewniaiac ich ze smierć Kárdynalska namnieiszej mutacyey nie przynieſie w rzeczách co ad foedus naleza/ y owſem ze Krol iest tey intenciy co dzien to bardziej vinculum tey Ligi utwierdzić y umocnić.

Traktáty Lotharingſkie ieszcze nie sá in publicum wydáne; powiedáia ze w nich to continetur; Ze fortyfikacya okolo Nancy ma demoliri. á ma bydz w nim 400. piechoty Krole. wſtkiey vsq; ad demolitionem.

Posel Hiszpánski Fuenſaldania poiedzie ztąd do Niderlándu ná Gubernó. a Gubernator teraznieyszy Carazena powróci do Hiszpániey.

Z Londynu 11. Martii, 1661.

Krol niebcac vltimo supplicio sauire nad tak wiela Quak-
kierow, ktorzy po roznych Prowincyach sa w wiezieniu/
tazal im do Indyey ad populatonem Kraiu & culturam a-
grorum. Co obaczywszy drudzy/ wyjezdzaia sensim ztad do-
browolnie/ tam gdzie iedno kto moze.

Koronacya Krolewska bedzie sie odprawowala w dzien
S. Jerzego wedle starego Kalendarza/ a teraz gotnia sie unis-
wersaly na ztozenie nowego Parlamentu zaraz po Koronacy-
cyey.

Traktaty z Postami Holenderstemi/ slabo postaremu
postepuia / a zadney niemaß nadzieiey / a zebymieli dopiac
Ligi/ ktorey sie dopomagali.

Z Hagi 12. Martii, 1661.

Wsta Resolntia stanow tntecznych Generalnych / aby
Consilium status tantisper sie zatrzymat z abdankowa-
niem Choragwi Cudzoziemstich/ az obacza co za effect we-
zmo ich Legacye do roznych Potentatow/ a osobliwie Lega-
tia do Angliey / na ktorey naywiecey tym tu Prowincyom
nalezzy.

Z Hamburku 18. Marty. 1661.

Jest Officyer Cudzoziemsti z przypowiednemi Listami Czara
Mosiewskiego/ na zaciagnienie 200. Officierow/ Indzie-
nierow y Pustarzow/ ktorych ma morzem postac do Moskwy.

Munstersie Traktaty rozerwaly sie znou : chce te-
raz Biskup miewac w Radzie Mieystey Presidenta y Sen-

Preto

Prezarszą z swego ramienia, na co ani Urząd ani Pospolstwo
támteżne póżwolic niechca.

Z Rzymu 19. Marty. 1661.

Mamy Kurjera drugiego w ten tydzień z Paryża/ Ktory
Moznaimit zeście z tego świata Kardynała Mazaryniego/
y ze między infemi legatami/ dwa kroć sto tysiecy talerow
Oycu S. legował / Ktore maia bydz wedle Jego świato-
bliwości náylepšego rozumienia obrocone na pomnozenie
wiary Katolickiey.

Po śmierci tegoż Kardynała wakuie czwarte miejsce
in Collegio Cardinalium.

Nie zastał tu ten Kurjer Książcia Colonnego; Ktory
po ratificatcey Intercyzy/ wyiechał z tad z wielką Komity-
wą do Medyolanu; wyprawivšy wprzód Prataá pokres-
wnego swego z Kostownemi vpominkami do Paryża. Tam-
że w Medyolanie chce przyiac nouam sponfam Kto-
ra ma do Włoch przyiechać wespół z Ksiezna de Orleans
młodemu Książciu Florentsiemu poslubiona.

Z Wenecyey 26. Marty. 1661.

Przyiechał we Srode w wieczor niespodziewanie Prowiz-
or extraordinaryny floty naszej z Arcypelagu. Przyczy-
nia jego przyiazdu jest taka: Wyšedł mandát od Hetmana
wielkiego ad instantiam Instigatoris, zeby do sadu sie stawit/
y dał sprawę o sobie strony straty tak roczney/ okolo Kan-
diey Nowey podietey / Ktozey straty wine na niego klada.
On sie nie stawit/ ale list pisal do Hetmana / w Ktorem sie o-
świadczá / ze żyjąc sobie tego bardzo/ aby czas y miejsce
mógł mieć do sprawowania sie / ochotnie stawitby sie byt
do sadu/ kiedyby nieprzyiazni aperte Kilká rázy temu deklaro-
wana / od tego go nie odwiodła; wzgledem Ktozey nie śmie

go przyiac za sędziego. Przetoz do Wenecyey iedzie /
gdzie przed Senatem postępów swoich chce reddere ra-
tionem.

Miedzy Grymanami y Ouwerynami po długich Trá-
ktatách y pracach / tandem vtriusq, partis Przyiaciele / po-
koi ustanowili.

Z Wiedniá 4. Aprilis. 1661.

O Koło rzeczy Siedmigrodzkich expedita deliberatio.
Deklarował sie Cesarz J. M. ze omnibus viribus suis
assistere tamtym stanom chce / aby praëiudicium zadnego
w práwach y wolnościach swoich od nikogo nie odnieśli /
pro securitate dádzc stany w rece Cesarstie Cecheiheit,
Kowar, Bathsch, Samoschwiwar, Dewa, Haignot, Sebes,
Bythos, Weresteron, y Waradyn, y S. Iob skoro odbioraich
ód Turkow. Kiezná Kátočyna oddaie Monkacz y Eczet.

Sto tysiecy czerwonych złotych / ktore Kardynat Mlá-
zaryni legował Pápiezowi ad propagandam fidem Catho-
licam, spúscit ie Oćiec s. Cesarzowi ná Woynę Turecká.

Z Preszowá 4. Aprilis. 1661.

Co bym miał písac pewnego z tych kráioy / niemáß nic wie-
cey tylko co przynießti sudy Jego Mści P. Tetieleg /
ze tam w Siedmigrodzkiej ziemi trwozã sobã bárdzo / y
lubo Poset Wielki przyiachał od Porty / y smarwie gebe Re-
meniewi / aby go tak zatrzymac w nádzieiey / gwoli čemu
tenze Poset miał chćiec / aby Szym znouu przy nim zložyli /
co im bárdzo nie w smak / bo niewiedza co za propozycye iego
beda ; iednáß od Porty im písã / aby sie mieli ná ostroznoßci /
gdys zewszãd sie gotuia ná nich / y Wezyr Wielki za wielkã
vráze wziãł to factum Remeniiego / ze to minorum gentium

Dinastæ tak brodzia / y tak chce ich inspera to delere. Pisa ze Tatarom w polach kazano bydz pogotowiu; Kolo Temes w aru / & ad Albam Græcam, maia in paratis na dwa kroć sto tysiecy. Dobrzeżanō kazano miec pogotowiu 300. wozow do kazdego ośm wotow / mosty budwia; wśedzie fortyskuia / Albam Græcam, mianowicie / y inke Miasta poteznie. Pisa ze inke Woyska ida na trzy kroć sto tysiecy: iz nigdy Turcy nie mieli takiej gotowosci / iako teraz maia / co iezeli prawda hataku bedzie dośc. Tu o Woysku Cesarstim powiadai / ze ma bydz wielkie; y prowianty gotuia Remen-Janus iuz bue moneta / lubo iesze zadney Konfirmathey nie ma na swoje Ksiestwo. Fogarasz, Ktory do tad in deuotione Barczaiego zostawał / cessit tymi dniami w rce Kemeniemu / co inky prudentiores ganili / dla tego / zeby Porcie wskazać trzeba bylo / iz iesze nie to aliter reicerunt creaturam Wielkieg Wezyra / to iest Barczai. Seym tez tu obiecua pretko. Sa v Kemeniego przestrogi / zeby niusat choć Wezyr wielki pieknie mu odpisal / bo o nim mysla y o Panstwie iego. Rakociego pogrzeb 24 Aprilis w Potoku / gdzie wielki bedzie ziazd.

Z Wiednia pisa ze sam Cesarz z częścią Woyska in persona rusy sie pod Komarno, y tam bedzie lezał / aż od Poroty respons na petita iego przydzie / gdzie Cesarz Strigonium, Budam, Varadynum, Agriam repetit od Turka / co iezeli Turczyn wczyni czas pokaze.

Z Warszawy 5. Aprilis. 1661.

Pro die 7. Aprilis ma sie zacząc Kommissya we Gdanstu strony Posty. Od Kurfirsta / iest na to naznaczony ieden Curia Consiliarius Tettau zdrugim Sekretarzem.

Seymyki Warszawskie przyimowali wdziecznie / propozycya J..K..M. strony elekcyey / saluis solitis solemnitati-

bus

bus liberæ Electionis.

J. M. Pan Woiewoda Ruski iest tu / ale w Protce do Czarnca poiedzie / maistności ieg niedaleko Piotrkowa. Skoro powroci / myśli Dwor go wyprawić na Ukrainę / dawsky J. M. Komandę nad Calem Woyskiem Koronnym / do powrotu Jch M. M. Panow Hetmanow / ktorzy na początke zaraz Seymu beda potrzebni / zeby iakimkolwiek sposobem / zachecić Woysko do Obozowey prace; Zwlaszcza ze pora woienna na ten czas otworzy sie / ktorey ieżlibysmy omieszkali / nieprzyiaciel pewnie chcialby ze szkoda nasza zazyć.

Dopiero dochodza nas wiadomości z Ukrainy / ze y tam na ten czas kiedy J. M. P. Woiewoda Ruski z ludem swoim stat pod Czerniechowem / nieba straszne dawaty z siebie znaki: Wolno rozumieć nie bez podobienstwa / ze Czerniechowstich Kozakow / mordicus w rebelliey stojacych / funditus delere & eradicare minabantur: Albowiem gdy nasi na strazy stali / po pólnocy w niebie taki grzmot sie stat / iakby dziesiec wielkich Zamkow sie oraz obalito:

Potym taka iasność wderzyla / ze rozumieli / iz trosie słonca swiat roswieçito. Wazaintrz o tymze czasie widziany byl takze od placowey strazy / Miaz zbroiny na niebie itricto ferro.

Dispozycya Generalna Wakanow na Seym iest odłożona.

PRZESTROGA.

Wárowáno iest przywileiem K. I. M. aby záden nie wazył sie tych Merkuryuszow przedrukowác, pod wina w przywileiu opisana.

W KRAKOWIE. PrzeszIANA ALEXANDRA,
GORGZYNA. Dniá 13. APRILIS. A. 1661. Cum priuil: S. R. M.